

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 109.099 van 10 juli 2002
in de zaak A. 118.792/XII-3502.**

In zake : Hansy BUTS,
 die woonplaats kiest bij
 advocaat C. Flamend,
 kantoor houdende te Meise,
 Vilvoordsesteenweg 101

tegen :

 de STAD LEUVEN,
 die woonplaats kiest bij
 advocaat D. Socquet,
 kantoor houdende te Tervuren-Duisburg,
 Merenstraat 28.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Hansy Buts op 27 maart 2002 heeft ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van de beslissing van 14 februari 2002 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Leuven naar luid waarvan hij vanaf 1 maart 2002 ambtshalve en zonder opzegging de hoedanigheid verliest van statutair personeelslid van het brandweerkorps van de stad Leuven;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgesteld door auditeur B. Thys;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 6 juni 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 25 juni 2002;

Gehoord het verslag van staatsraad J. Lust;

Gehoord de opmerkingen van advocaat C. Flamend, die verschijnt voor verzoeker en van advocaat D. Socquet, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur B. Thys;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat verzoeker, brandweerman in dienst van de stad Leuven, in de loop van april 2001 verhuist van de Betekomsesteenweg 14 te Begijnendijk naar de Dieperstraat 34 te Herselt; dat het college van burgemeester en schepenen van Leuven hem met een op 17 oktober 2001 verzonden brief meedeelt dat de aanwervingsvoorwaarden van het brandweerpersoneel voorschrijven dat een brandweerman binnen de twaalf maanden na de vaste benoeming binnen een straal van maximum 15 km van de brandweerkazerne moet wonen, dat hij niet meer aan deze voorwaarde voldoet, dat hij zich binnen de drie maanden in regel moet stellen, “zoniet zullen maatregelen genomen worden”; dat verzoekers raadvrouw op 11 januari 2002 antwoordt dat verzoeker “onmogelijk” aan het verzoek kan voldoen; dat op 14 februari 2002 het college van burgemeester en schepenen vaststelt dat verzoeker niet meer voldoet aan de statutaire aanwervingsvoorwaarden voor toegang tot de brandweerdienst van de stad Leuven en met toepassing van artikel 91, § 5, van het administratief statuut beslist dat hij “vanaf 01 maart 2002 ambtshalve en zonder opzegging de hoedanigheid [verliest] van statutair personeelslid van het brandweerkorps van de stad Leuven”;

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan

worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de nietigverklaring van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende, wat de eerste voorwaarde betreft, dat verzoeker in een eerste middel de schending aanvoert van artikel 12 van de Grondwet en van artikel 2 van het Vierde protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, tot het waarborgen van bepaalde rechten en vrijheden, die niet reeds in het Verdrag en in het eerste Aanvullend protocol daarbij zijn opgenomen (hierna: Vierde protocol bij het E.V.R.M.); dat hij toelicht :

“De verplichte woonplaats kan uit hoofde van een brandweerman enkel begrepen worden als de aan zijn beroep inherente noodzaak om zich, in geval van een oproep, snel naar de brandweerkazerne of de plaats van een ramp te kunnen begeven. Een dergelijke verplichting aanwezig te zijn op een bepaalde plaats, moet beperkt zijn in de tijd, mogelijks tot de periodes van wacht, op straffe van art. 12 Gec. Grondwet en art. 2 Vierde Protocol E.V.R.M. te schenden, vermits het recht om zijn verblijfplaats te kiezen en om zich vrij te verplaatsen wel kan beperkt worden op grond van motieven die verband houden met de openbare veiligheid maar zeker niet tenietgedaan kan worden.

Tegen verzoekende partij werd nooit een klacht geformuleerd over zijn aanwezigheid, zijn beschikbaarheid of zijn antwoordtermijnen in het geval van een oproep tijdens zijn dienst- of wachtperiodes.

Het hebben van een wagen hoort blijkbaar niet tot verplichtingen doch verzoekende partij heeft er zich wel één aangeschaft. Dit heeft tot gevolg dat hij zich in de praktijk zelfs sneller naar de kazerne verplaatst dan een aantal van zijn collega's die te voet komen.

Verzoekende partij beschikt trouwens eveneens over een G.S.M en heeft dit nummer doorgegeven aan de dienst zodat hij in principe steeds bereikbaar is dit niettegenstaande het hebben van een telefoon -mobiel of vast- evenmin tot de verplichtingen behoort”;

Overwegende dat de verwerende partij in de nota repliceert dat het college over een gebonden bevoegdheid beschikt “in die zin dat [het] enkel kon vaststellen dat de verzoekende partij niet langer voldeed aan de bepalingen van het organiek reglement van de gemeentelijke brandweerdienst, zoals vastgesteld bij gemeenteraadsbesluit van 24 januari 1977 en de latere wijzigingsbesluiten, als tevens

niet meer voldeed aan de bepalingen zoals omschreven in het statuut van het brandweerpersoneel, vastgesteld door de gemeenteraad in zitting van 24 april 1995 en de latere wijzigingsbesluiten”, dat het bestreden besluit een loutere toepassing is van die gemeenteraadsbeslissingen die nooit, ook nu niet, in vraag werden gesteld, dat overigens de gemeenteraad wel degelijk mocht een woonverplichting opleggen aan de brandweerlieden, dat de overheid die de veiligheid van de inwoners dient te garanderen er “uiteraard” dient voor te zorgen dat de brandweerlieden binnen een aanvaardbaar tijdstip inzetbaar zouden zijn, dat het voorschrift van artikel 7, A, 13, van het organiek reglement van de gemeentelijke beroepsbrandweerdienst volgens hetwelk de brandweerman binnen twaalf maanden na de vaste benoeming binnen een straal van 15 km van de brandweerkazerne moet wonen “uiteraard [werd] genomen enkel uit veiligheidsoverwegingen (dringende interventies, onvoorziene gebeurtenissen, ...)”, dat het best mogelijk is dat verzoeker over een auto of GSM beschikt, maar de opgelegde norm voor alle brandweerlieden dient te gelden, dat verzoeker de norm kende en er zich akkoord mee verklaard heeft;

Overwegende dat artikel 7, A, 13, van het organiek reglement van de brandweer van Leuven als aanwervingsvereiste voorschrijft : “Binnen twaalf maanden na de vaste benoeming binnen een straal van maximum 15 km. van de brandweerkazerne wonen”; dat, vaststellend dat verzoeker niet meer aan dit vereiste voldoet, de verwerende partij in de bestreden beslissing in wezen zich er toe beperkt op hem het artikel 91, § 5, van het administratief statuut van het personeel van de stad Leuven toe te passen, volgens hetwelk het personeelslid ambtshalve en zonder opzegging de hoedanigheid van statutair personeelslid verliest, onder meer “wanneer het niet langer voldoet aan de toelatingsvoorwaarden die gesteld zijn voor de toegang tot een statutaire betrekking”;

Overwegende dat verzoeker, door in die omstandigheden de schending te bekritisieren van zijn recht om vrij zijn woonplaats te kiezen, op het eerste gezicht niet alleen de onwettigheid doet gelden van de aangevochten beslissing, maar tevens van het voorschrift van het artikel 7, A, 13, van het organiek reglement van de brandweer;

Overwegende dat artikel 12, eerste lid, van de Grondwet bepaalt dat “[d]e vrijheid van de persoon is gewaarborgd”; dat artikel 2 van het Vierde protocol bij het E.V.R.M. luidt als volgt :

“1. Een ieder die zich wettig op het grondgebied van een Staat bevindt, heeft het recht zich daar vrij te verplaatsen en er in vrijheid woonplaats te kiezen.

2. Een ieder is vrij welk land ook, met inbegrip van het zijne, te verlaten.

3. De uitoefening van deze rechten mag aan geen andere beperkingen worden gebonden dan die welke bij de wet zijn voorzien en in een democratische samenleving nodig zijn in het belang van 's lands veiligheid of van de openbare veiligheid, ter handhaving van de openbare orde, ter voorkoming van strafbare handelingen, ter bescherming van de gezondheid of van de goede zeden of ter bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

4. De in het eerste lid genoemde rechten kunnen ook, in bepaaldelijk omschreven gebieden, worden gebonden aan bij de wet voorziene beperkingen, welke gerechtvaardigd worden door het openbaar belang in een democratische samenleving”;

Overwegende dat uit deze bepalingen lijkt te volgen dat de vrijheid van woonplaatskeuze de algemene regel is en dat beperkingen slechts uitzonderlijk kunnen worden aanvaard, wanneer onder meer de beperking aan welbepaalde, limitatief opgesomde noden tegemoet komt en de beperking aan die noden aangepast is, wat inhoudt dat er een redelijk verband van evenredigheid mee bestaat;

Overwegende dat de bekritiseerde standplaatsverplichting er toe strekt “dat de brandweerlieden binnen een aanvaardbaar tijdstip inzetbaar zouden zijn” en spoedig gevolg kunnen geven aan onverwachte oproepingen om het ambt uit te oefenen; dat zij aldus op het eerste gezicht beslist verband houdt met de noden die volgens het artikel 2 van het Vierde protocol bij het E.V.R.M. een beperking van de vrije woonplaatskeuze kunnen verantwoorden; dat dit door verzoeker ook niet wordt betwist; dat wel, waar hij aanvoert dat “nooit een klacht geformuleerd [werd] over zijn aanwezigheid, zijn beschikbaarheid of zijn antwoordtermijnen” en dat “hij zich in de praktijk sneller naar de kazerne verplaatst dan een aantal van zijn collega’s”, hij lijkt te menen dat de beperking onvoldoende aan de nood is aangepast;

Overwegende dat de opgelegde standplaatsverplichting alleszins lijkt te kunnen bijdragen tot het bereiken van het nagestreefde doel en daartoe dus nuttig is; dat dit evenwel niet volstaat opdat aan de voormelde evenredigheid voldaan zou zijn; dat daarvoor de verplichting ook noodzakelijk, onmisbaar moet zijn voor de verwezenlijking van de doelstelling; dat vooralsnog wordt aangenomen dat dit niet het geval is;

Overwegende dat tenminste in de huidige stand van de procedure wordt aangenomen dat de gewenste snelle inzetbaarheid van brandweerlieden ingeval van dringende en onvoorziene gebeurtenissen niet uitsluitend afhankelijk is van een woonplaats binnen de 15 km van de kazerne, maar mee bepaald wordt bijvoorbeeld door de vervoermiddelen die zij te hunner beschikking hebben; dat niet betwist wordt dat verzoekers beschikbaarheid en antwoordtermijnen nooit tot klachten aanleiding gaven; dat een en ander lijkt uit te wijzen dat de aan de orde zijnde absolute standplaatsverplichting -zijnde een standplaatsverplichting die geen enkele uitzondering duldt, onder welke voorwaarde ook- te verregaand en disproportioneel is, en dat zij, gelet op het nagestreefde doel, een beperking op de vrijheid van woonplaatskeuze uitmaakt die niet nodig is in een democratische samenleving;

Overwegende dat het voorschrift van artikel 7, A, 13, van het organiek reglement van de brandweer van Leuven vooralsnog voor onwettig wordt gehouden; dat deze onwettigheid de bestreden beslissing aantast die immers op de miskenning van het bedoelde voorschrift gebaseerd is; dat het middel ernstig is;

Overwegende, wat de tweede schorsingsvoorwaarde betreft, dat verzoeker onder meer betoogt dat hij nog slechts werkloosheidsuitkeringen geniet die zeer gering zullen zijn, dat hij zijn verworven kennis dreigt te verliezen en dat hij riskeert onoverkomelijke moeilijkheden te ondervinden bij zijn eventuele reïntegratie;

Overwegende dat door de bestreden beslissing verzoeker zonder opzegging zijn hoedanigheid van statutair personeelslid verliest; dat het nadeel dat

hij hierdoor lijdt zo evident is dat het niet méér toelichting behoeft dan verzoeker in het verzoekschrift geeft; dat verwerende partij tevergeefs tegenwerpt dat het nadeel uitsluitend teruggaat op “de toepasselijke reglementering” of zelfs op “het eigengereid handelen” van verzoeker; dat het nadeel een voldoende rechtstreeks verband met het hoger onwettig bevonden bestreden besluit vertoont;

Overwegende dat aan de voorwaarden voor een schorsing voldaan is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 14 februari 2002 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Leuven naar luid waarvan Hansy Buts vanaf 1 maart 2002 ambtshalve en zonder opzegging de hoedanigheid verliest van statutair personeelslid van het brandweerkorps van de stad Leuven.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
tien juli 2002, door :

de HH. J. LUST,

wnd. kamervoorzitter,

staatsraad,

F. BONTINCK,

toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

F. BONTINCK.

J. LUST.